

Kader ve Kaza İnancı

Evrendeki Düzen

Evrende mükemmel ve kusursuz bir düzen vardır.

Örneğin; Dünya'mız kendi eksenini etrafındaki dönüşünü yirmi dört saatte tamamlamaktadır. Bunun sonucunda da gece ve gündüz meydana gelmektedir. Gece ve gündüz ile mevsimler düzenli bir şekilde birbirini izlemektedir.

Ayet

Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık.

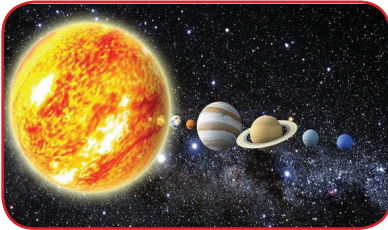
(Kamer suresi, 49. Ayet)

Onlar, ayakta dururken, otururken, yanları üzerine yatarken (her vakit) Allah'ı anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler (ve şöyle derler): Rabb'imiz! Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen yücesin. Bizi cehennem azabından koru!"

(Âl-i İmrân Suresi, 191. ayet)

Birbirini takip eden bu olaylar evrenin kusursuz bir düzende işlediğinin kanıtıdır. Bu olayların belli bir düzen içinde tekrar etmesi onlar için konulmuş bazı yasaların olduğunu göstermektedir. İşte bu yasalara da "Sünnetullah" yani "İlahi yasalar" adı verilmektedir.

Not

Evrendeki mükemmel düzeni sağlayan ve devam ettiren, sonsuz güç sahibi olan Yüce Allah'tır.

Allah'ın her şeyi belli bir düzen ve ölçüye göre yarattığına dair örnekler;

- ✓ Dünya'nın dönüş hızının değişmemesi
- ✓ Canlıların içinde yaşadıkları coğrafi koşullara uygun yaratılmış olması
- ✓ Yeryüzünde su döngüsünün belli kurallara bağlanmış olması
- ✓ Dünya'nın kendi eksenini ve güneş çevresindeki dönüş yönünün aynı olması
- ✓ İnsan ve hayvanların oksijen alıp karbondioksit vererek solunum yapması karşılığında ortaya çıkan fazla karbondioksitin bitkilerce alınıp oksijen olarak tekrar dünyaya verilmesi
- ✓ Dünya atmosferinin canlı yaşamına uygun oranlarda farklı gazlardan oluşması

Aşağıdaki tablo evrende mevcut olan bu kusursuz düzeni özetlemektedir:

Evrendeki düzen belli kurallar dahilinde yaratılmıştır. Evrendeki tüm kurallar yaşamın var olması ve devam etmesi için konulmuştur. Eğer evren kurlsızlık üzere yaratılmış olsaydı canlı yaşamı hiç başlamayabilirdi.

Kader İnancı

Örneğın

Dünya güneşe daha uzak olsaydı

Dünya buzullarla kaplı olur ve canlılar yaşayamazdı.

Atmosfer daha ince olsaydı

Zararlı ışınlar ve meteorlar dünyaya şimdikinden daha çok zarar verirdi.

Su, hidrojen ve oksijen dışında başka elementlerden oluşsaydı

Su içilemez, canlı yaşamı var olamazdı.

Ayet

Kur'an'da evrendeki düzene ait pek çok ayette örnekler verilmiştir. Bu ayetlerden biri şöyledir: Güneşi ışıklı, ayı da parlak kılan, yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için aya evreler koyan Allah'tır. Allah, bunları boş yere yaratmamıştır. O, ayetlerini düşünen bir toplum için ayrıntılı olarak açıklıyor. Gece ile gündüzün ard arda gelmesinde, Allah'ın göklerde ve yeryüzünde yarattığı şeylerde, Allah'a karşı gelmekten sakınan bir toplum için deliller vardır.

(Yunus suresi, 5-6. ayet)

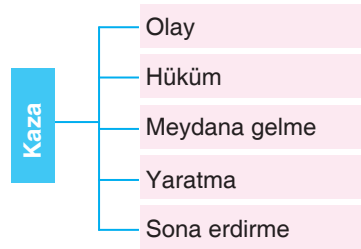
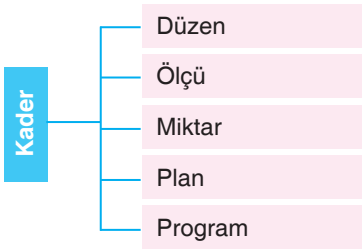
Kaza ve Kader Kavramlarının Tanımı

Kader : Allah'ın evrende meydana gelecek olayların yerini, zamanını ve özelliklerini önceden bilip takdir etmesidir.

Kaza: Allah tarafından takdir edilen olayların, zamanı geldiğinde onun bilgisine uygun bir şekilde gerçekleşmesi demektir.

- ✓ Her Müslüman kaza ve kadere inanmalıdır. Diğer bir deyişle kader ve kazaya iman etmek mümin olmanın bir şartıdır.
- ✓ Kaza ve kadere inanmak, Yüce Allah'ın sonsuz ilim ve kudret sahibi olduğuna iman etmenin gereğidir.
- ✓ İnsan dışındaki varlıklar için kader, Allah'ın onlar için belirlediği yasalardır.
- ✓ Kader, Allah'ın ilim, irade ve kudret sıfatlarının birlikte tecellisidir.

Dikkat

Kader bir şeyin olmasının takdir edilmesi, kaza da onun bu ilahi plana göre gerçekleşmesidir.

Kader ve Kazaya Verilebilecek Örnekler

Kader

Kaza

Ay, güneş ve yıldızlar gibi tüm gezegenlerin yaratılması

Yaratılan gezegenlerin düzenli hareket etmeleri

Evrenin yaratılması

Evrendeki denge

Tüm varlıkların ömür süresi belirlenmesi

Yaratılmış varlıkların ölmesi

Evrensel Yasalar

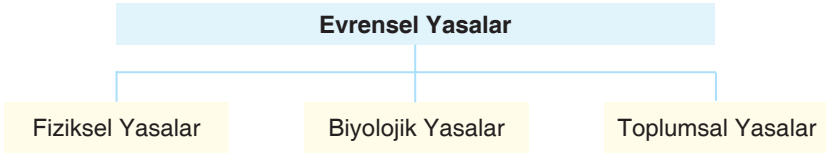

Kavram

Sünnetullah: Allah'ın sünneti, kanunu demektir. Allah'ın varlık âleminin düzeni için koymuş olduğu kurallara Sünnetullah denir. Mevsimlerin oluşumu, rüzgârın esmesi, yağmurun yağması, gibi evrende gerçekleşen tüm bu olaylara sünnetullah denir.

Sünnetullah, Allah'ın otoritesini, mutlak hakimiyetini ve sınırsız gücünü sembolize eder. Bizler Allah'ın koyduğu bu yasalara uyarak yaşarız. Sünnetullah ayrıca evrendeki düzenin devamını sağlayan neden - sonuç ilişkilerine de verilen addır. Yani evrende herhangi bir şeyin meydana gelmesi onun nedenlerinin yerine getirilmesine bağlıdır.

Sünnetullah çerçevesinde, Allah (c.c.), evrenin düzen ve işleyişini birtakım yasalara bağlamıştır. Bunlara evrensel yasalar veya ilahi yasalar denir.

Sünnetullah, Kur'an'da pek çok yerde geçen bir kavramdır.

Kur'an'da "Sünnetullah'ın Allah'a ait olduğu ve insanlarca değişiklik yapılamayacağı anlatılır.

Sünnetullah kapsamındaki kurallar, Allah'ın egemenliği altındadır. Değiştirme ve kaldırma yetkisi yalnız Allah'a aittir.

İnsanoğlu, Allah'ın koyduğu bu kuralları değiştiremez. Ancak bu kurallar dahilinde farklı nedenler işleyerek farklı sonuçlar elde edebilir.

Dikkat

Kur'an-ı Kerim'de "Sünnetullah" kavramı bazı ayetlerde toplumsal yasalar anlamında da kullanılır.

Geçmiş millet ve peygamberlerin başından geçen olaylardaki neden-sonuç örnekleri için kullanılan bu kavram, milletlerin başlarına gelenin kendi yaptıklarının sonucu olduğunu ifade etmektedir.

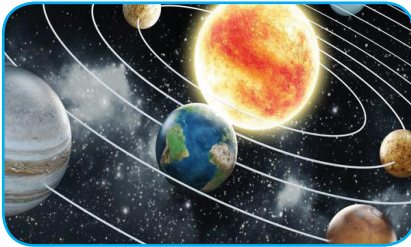
Ayet

"Çünkü onlar yeryüzünde büyüklük taşıyor ve kötü tuzaklar kuruyorlardı. Oysa kişi kendi tuzağına kendisi düşer. Onlar öncekilere uygulanan kanundan başkasını mı bekliyorlardı? Allah'ın kanununda asla bir değişme ve sapma bulamazsın."

(Fatır/43)

Fiziksel Yasalar

Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkilerle ilgili temel prensipleri kapsar. Bu yasalar, doğal dengeyi korur ve evrendeki ölçülü yaratılışın devamını sağlar.

Örneğin

Isınan metaller genişler.

Su deniz seviyesinde, 100 °C'de kaynar.

Suyun kaldırma kuvveti sayesinde denizde gemiler yüzebilir.

Ayet

“Allah, yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de bir tavan yaptı. Gökten su indirerek onunla size rızık olan çeşitli ürünler çıkardı.”

(Bakara/22)

Biyolojik Yasalar

Canlıların oluşumu, gelişimi, üremesi ve canlılık özellikleriyle ilgili yasalardır. Allah, canlıların yaşamasını sürdürmesini bu yasalara bağlamıştır.

Kader İnancı

Örneğın

Suda yaşıyan canlıların solunumları karada yaşıyanlardan farklıdır.

Bazı canlılar yumurtlayarak, bazıları da yavrulayarak çoğalır.

Canlılar, yaşam için gerekli ihtiyaçlarına uygun ortamlarda yaratılmıştır.

Ayet

Allah her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karın üstünde sürünür, kimi de iki ayağı üstünde yürür. Allah dilediğini yaratır.”

(Nûr/45)

Toplumsal Yasalar

Toplumların işleyişinde var olan, sebep sonuç zincirine dayalı olarak ortaya çıkan yasalardır. Her toplumda meydana gelen olaylar, bu yasaların sınırları çerçevesinde gerçekleşir.

- ✓ Adaletin hüküm sürdüğü toplumlarda huzur ve refah gelişir.
- ✓ Yardımlaşmanın olduğu toplumlarda birlik ve beraberlik pekişir.

Ayet

“Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden önceki toplumların sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?...” (Fâtır/44)

Evrensel Yasaların Genel Ortak Özellikleri

- ✓ Evrensel, kesin ve değişmez özelliğe sahiptirler.
- ✓ Toplumsal yasalar biyolojik ve fiziksel yasalar kadar kesinlik içermez. Toplumların kültürüne göre değişkenlik gösterebilir.
- ✓ Deney, gözlem ve araştırmalar sonucu ortaya konulmuştur.

İnsanın evrendeki yaratılmış düzene aykırı davranması mümkün değildir. İnsan, bazı özellikleri sayesinde yaratılan diğer tüm varlıklardan ayrılır. Bu özellikler akıl sahibi, özgür ve sorumlu olmaktır.

